

С высоты сегодняшнего дня все ярче и отчетливее видится время, когда наш народ совершил подвиг, равного которому в истории еще не было.

Большой вклад внесла на алтарь Победы Карагандинская область. Здесь и уголь, и хлеб, крепкий тыл и дружба и взаимовыручка всех народов края. Но главный из них — воины, большинство из которых были отмечены боевыми наградами, а двадцать наших земляков за проявленный героизм, высочайший взлет духа и сыновней преданности Родине были удостоены звания Героев Советского Союза.

О них наш рассказ.

В БОЯХ НА ДОНУ

совершил 19 декабря 1942 года свое героическое пикирование в бессмертие военный летчик 808-го штурмового полка 267-й штурмовой авиадивизии сержант Нуркен АБДИРОВ.

Сын скотовода, уроженец славных каркаралинских степей (ныне с-з им. Нуркена), давших миру немало выдающихся людей, с раннего детства рвался в небо, ближе к орлам. Ему повезло: семья переехала в Караганду, где он окончил курсы авиационников. Когда началась война, Нуркен Абдилов был курсантом Оренбургского авиаучилища. После завершения ускоренного обучения по программе летчика-штурмовика в Ташкенте, а затем в Новосибирске тут же отправился на фронт в составе 808-го штурмового полка 267-й авиадивизии.

За 17 боевых вылетов Нуркен уничтожил 18 фаши-

стских танков, 46 грузовых машин и повозок, в том числе 18 с боеприпасами, 3 цистерны с горючим, 5 точек зенитной артиллерии, несколько дзотов.

19 декабря 1942 года бесстрашный летчик вместе со стрелком-радистом Сашей Комиссаровым совершил последний вылет, участвуя в боях на сильно укрепленном рубеже противника в районе станции Боковская—Пономаревка. Его подбитый самолет загорелся, спастись было невозможно, и тогда боевой экипаж в едином порыве ринулся в скопление фашистской техники, вспыхнув алым факелом в героической легенде народной славы. А было Нуркену всего 23 года.

Батыр погиб, но слава о нем осталась жить. В марте 1943 года Нуркену Абдирову было присвоено звание Героя Советского Союза (посмертно).

На месте гибели Героя ему воздвигнут гранитный памятник. Бронзовый памятник установлен в Караганде. Самая красивая улица, Дворец спорта в Караганде носят его имя. Нуркен Абдилов воплотил в своем героическом поступке лучшие черты своего народа.

В НЕБЕ КРЫМА, БЕЛОРУССИИ И ПРИБАЛТИКИ

совершал героические подвиги гвардии майор командир

9 қазан, 2002 ж.

ОРТАЛЫҚ
ҚАЗАҚСТАН

• Нуркен Абдиловтің ерлік жасағанына 60 жыл толуына орай

ЕР ЕСІМІ — ЕЛ ЕСІНДЕ

Биыл Кеңес Одағының Батыры, жауынгер ұшқыш Нуркен Абдиловтің Ұлы Отан соғысында ерлікпен аяқ болғанына 60 жыл толып отыр.

Нуркен — Ұлы Отан соғысының қанды қырғын майданында қазақ халқынан шыққан жетінші Кеңес Одағының Батыры.

Нуркен Абдилов 1919 жылы Қарқаралы оясындағы бесінші ауылда, яғни қазіргі Нуркен ауылында дүниеге келген. Жасынан ширақ, пысық болып өсті. Кейінде ата-анасымен бірге Қарағандыға қоныс аударды, осы қалада оқып, білім алды.

1938 жылдың көктемінде ол Қарағандыда ашылған аэроклубқа жазылды. 1939 жылы ұшқыштар курсы бітіріп, запастағы ұшқыш мамандығын алды. Соғыс басталғанда Нуркен Орынбор әуе училищесінде оқиды. Одан кейін Ташкентке, Сібір қалаларының біріне шабуылшы ұшқыш шеберлігін меңгеруге аттанды.

1942 жылы 267 — ұшқыштар дивизиясының 808 шабуылшы полкі құрамында майданға аттанды.

Нуркен барлығы 17 — рет әуе шақына қатысып, әр тапсырманы мұқият орындап отырған.

1942 жылы желтоқсанның 19-да біздің батыр жерлесіміз өзінің серігі атқыш, байланысшы А. Комиссаров екеуі соғыс аспанына соңғы рет самғап шыққан еді. Олар Боков — Пономаревка ауданындағы жаудың шоғырланған күшін жоюға тапсырма алды. Тапсырма кезінде самолетіне оқ тиіп, өртене бастады. «Өзекті жанға — бір

өлім» деген ұшқыш күміс қанат сұңқарын жаудың әскери техникасы мен адамдары шоғырланған жеріне қарай бұрып, нысанаға жете соғылды. Күз басынан құлдыраған қырандай зулап

төнген батыр осылайша артына өлмес тағылым қалдырып, ерлікпен қаза тапты. Осынау теңдесі жоқ ерлігі үшін Нуркен Абдиловке 1943 жылы наурыздың 31-інде ең мәртебелі атақ — Кеңес Одағының Батыры атағы берілді.

Ер есімі ел есінде. Бүгінде Ростов облысының Вешенск ауданының

Нуркен жерленген Конык хуторында, Қарағанды қаласында, сонымен бірге туған жері Нуркен ауылында батыр ағамызға ескерткіштер орнатылған. 1961 жылы мектебімізге, 1958 жылы Қарағанды қаласында бір даңғылға, спорт сарайына Нуркен есімі берілді. Сонымен бірге Нуркен атындағы орталықтанған әскери округ бар.

1958 жылдан бері Нуркен Абдилов атындағы жұлде үшін еркін күрестен халықаралық жарыс өткізу дәстүрге айналып келеді.

1995 жылы 9-мамырда Ұлы Жеңістің 50 — жылдығы және батыр жерлесіміз Нуркен Абдиловтің 75-жылдығы мерекелеріне байланысты мектеп мұражайы салтанатпен ашылды. Мұражайда Нуркен Абдиловтың өмірінен деректер мен экспонат — құжаттар жинақталған.

Жыл сайын мектепте Нуркен сынды ағаларымызды еске алу мақсатында ерлік — патриоттық айлығы, «Ерлік өлмейді, ер ұмытылмайды», «Ерлік елге — мұра, ұрпаққа — ұран» тақырыптарында көптеген шаралар өтеді.

Ерлік даңқы өшпейді. Өскелең ұрпақ Нуркен ағамыздың жас бейнесін зердесінен шығармауы тиіс. Батырдың ерлігі ұрпақтар санасында жаңғырып, үлгі-өнеге болуы үшін мына біз, тарихшылар, әрқашан ерен ерлігін дәріптеп жүруіміз қажет.

Қарлығаш ЖҮЗБАЕВА,
тарих пәнінің мұғалімі.

ҚАРҚАРАЛЫ ауданы,
Нуркен ауылы.